

PATRIMONI

Un llibre repassa la història d'Escofet, empresa protagonista de la transformació de la ciutat

130 anys construint Barcelona

LLUÍS PERMANYER
Barcelona

Emilio Farré-Escofet ha escrit un llibre que és una bona notícia per raó doble. I és que se centra en una empresa molt important i amb 130 anys d'història, però també per la seva vinculació estreta i pública amb Barcelona. Hi aporta, a més, anecdotari personal i informació íntima de la fàbrica tant per ser besnet del fundador com per haver-la dirigit i presidit. *Escofet, símbol industrial de Barcelona*, publicat per Angle Editorial, es va presentar dimecres al Col·legi d'Arquitectes.

Aquest llibre és també el resultat d'un enfocament inesperat i original ja que barreja amb encert la informació empresarial amb vivències que afecten tant moments molt privats de la casa com de les persones. Per això aquest relat minuciós, sensible i apassionat atrapa el lector mitjançant una síntesi ben enllaçada d'història, crònica i memòries.

Tot va començar quan Jaume Escofet i Milà, besavi de l'autor, abandonava la vida pagesa del na-

Des de la construcció de l'Eixample fins a la internacionalització dels seus productes a l'Orient Mitjà

tal Pont d'Armentera per obrir-se camí a Barcelona. El destí li va mostrar la cara amable i va trobar aviat el propietari de la fàbrica de mosaics Orsola. Poc temps després, ja el 1886, fundava la indústria Escofet.

El moment històric era molt propici: la construcció de l'Eixample es duu a terme amb una empena que sorprèn i s'imposa amb rotunditat un modernisme que s'endinsa en tots els àmbits de la societat. Escofet va saber guanyar-se el mercat, que només era privat quan va ser el mosaic hidràulic que pavimentava els interiors de les cases. Aportava una qualitat tècnica impecable, enriquida pels millors creadors, com el decorador Pascó, l'artista Riquer o els arquitectes Domènech i Montaner, Puig i Cadafalch, Sagnier o Gaudí (el MOMA novaiorquès mostra el seu hexàgon), entre d'altres. Els àlbums comercials són encara avui motiu de sorpresa. Tal combinació persisteix com a marca que distingeix la marca Escofet: innovació, qualitat i autors destacats.

Quan van passar de moda les catifes hidràuliques modernistes, va oferir les safates noucentistes que dibuixaven arquitectes com Masó, Periques o Puig Gairalt.

Va ser el 1907 quan de l'espai interior i privat va aconseguir estendre el seu domini a l'exterior. L'Ajuntament de Can Fanga va elegir cinc models de panot, la rajola de 20 centímetres que va passar a ser estesa a la via pública perquè per fi els barcelonins passegessin

ANA MARIA CASTAÑEDA / ANGLE EDITORIAL

Panot de la Diagonal d'Esteve i Robert Terradas

CONSOL BANCELLES / ANGLE EDITORIAL

Disseny de Domènech i Montaner per a Lleó Morera

millor. Des d'aleshores Escofet manté la seva permanència en aquest terreny.

Als anys vint, es va atrevir a diversificar la producció per buscar nova clientela i destinar l'obra a una altra mena d'espais en oficines, vaixells i arriadors mitjançant el paviment monolític o l'aïllant conglomerat de suro per a biblioteques. Passada la guerra i ben trampejada la col·lectivització, va passar a prioritzar la recerca de matèries noves, eleccions que anaven a orientar els usos i destinacions; un exemple va ser el *vibrado*, que a partir dels anys cinquanta

ANGLE EDITORIAL

Paviment dissenyat per l'artista Joan Miró al Pla de l'Os de la Rambla de Barcelona

ANGLE EDITORIAL

Els bancs Naguisa de Toyo Ito per a la Fira

CONSOL BANCELLES / ANGLE EDITORIAL

Mosaic de Josep Pascó a la casa taller Thomas

dominaria en universitats, estacions, aeroports, hospitals, cinemes, vaixells, centres comercials, però també en espais públics, com la Rambla. Escofet copava Barcelona, mentre s'estenia per Espanya.

L'autor aborda el tancament de la fàbrica de Madrid i confessa també els detalls del tràgic capítol de la infiltració ideològica d'una secta que va costar la mort al seu germà i va estar a punt de provocar la fi de l'empresa.

El contrapunt positiu va ser el coratge d'emprendre després la internacionalització sobretot cap a l'Orient Mitjà i Europa, amb èxits estimables i el desenvolupament de mobiliari urbà molt divers creat pels millors arquitectes dissenyadors del moment. Ha col·laborat amb efectivitat en icones locals com la Vila Olímpica, el Fòrum o la Sagrada Família. El premi Nacional de Disseny 1992 va suposar el suport i el reconeixement merescut. En resum, una pàgina brillant de la història de Barcelona que mereixia ser explicada per un dels seus protagonistes: Emilio Farré-Escofet.